

Talousarvion 2026 laadintaohje

Khall 25.08.2025 § 130

Selostus

KunL 410/2015

110 § Talousarvio ja -suunnitelma

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Tilinpäätös 2024

Hailuodon kunnan tilikauden 2024 tulos ennen varausten ja rahaston muutosta oli -256 956 € alijäämäinen ja poistoeron 88 327 € lisäämisen jälkeen alijäämä oli -168 629 €.

Tilikauden vuosikate 2024 oli 202 752 € ja toimintakate 3 009 090 €.

Konsernitaseen edellisten vuosien ylijäämä on tilinpäätöksessä 2024 6 268 599 €, ja alijäämä 2024 -271 063 €

Kunnan verotuotot toteutuivat tilikaudella vain 96,3 prosenttisesti budjetoidusta, ollen 2 003 215 €. Valtionosuuksien toteuma oli 97,3 prosenttia budjetoidusta, ollen 1 213 980 €.

Hailuodon kunnan toimintatuotot vuonna 2024 olivat yhteensä 1 532 50 € ja toimintakulut yhteensä 4 541 599 €.

Henkilöstökustannukset olivat kokonaisuudessaan 2 414 597 €.

Kokonaismenot olivat kokonaistuloja 318 566 € suuremmat.

Talousarvion 2026 raami

Kunnanhallitus linjasi kokouksissaan 24.6.2025 § 109 ja 12.8.2025 § 119 talousarvion 2026, taloussuunnitelman 2027-2028 -raamia ja valmistelua alla olevan mukaisesti:

- Kunnan talouden sopeuttaminen julkisen talouden pitkäaikavälin strategiseen muutokseen, mkl. vos-uudistus 1.1.2027 ja saaristolisan supistuminen.
- Tavoitteeksi tulee lähtökohtaisesti asettaa vähintään 0-tulos, tavoitteellista kuntakehittämistä ja talouden sopeuttamista tulee jatkaa.
- Talousarvion valmistelu perustuu toteutuneiden sekä tiedossa ja voimassa olevien sopimusten perusteella laadittuun mahdollisimman tarkaan arvioon vuoden 2026 kustannuksista.
- Verotulot ja valtionosuudet huomioidaan Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteiden mukaisesti; lopullinen vos-ennuste 2026 saadaan 31.10.2025
- USO8 -hankkeen Hailuodon kunnan toimintaympäristöanalyysit ja talouden painelaskelma; esittely valtuuston TA2026 -seminaarissa 19.8.2025
- Palvelu-/henkilöstöorganisaation sopeuttamistoimien valmistelu syksyn 2025 aikana.
- Henkilöstömenot 2026-2028; uuden virka- ja työehtosopimuksen korotusten vaikutus kunnan henkilöstömenoihin
- Talousarvio 2026 laadinnassa huomioidaan kuntastrategiaan mahdollisesti tehtävät muutokset. Valtuuston kuntastrategiaseminaari 30.9.2025.
- TE-uudistuksen määrärahojen budjetointi; mm. suhdanteesta johtuen määrärahatarve 2025 kaikilla suurempi kuin TE 1.1.2025 työllisyysalueen valmistelulaskelmat
- Kunnan kiinteistöjen yhtiöittäminen; operaattori KPMG, vuokrakiinteistöyhtiön perustaminen kunnanhallituksessa 25.8.2025, suunniteltu siirto vuoden vaihteessa 2025-2026
- Pohteen sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset; Pohteen osalta kesken, ennakoidaan muutoksia po- ja ylläpitovuokratuloihin
- Kunnan elinvoimatoimet / investoinnit; suunnittelu ja toteuttaminen

edelleen suhteessa kiinteän yhteyden käyttöönottoon 2026 (kesä/syky)
-Toimialalautakuntien investointiehdotukset kunnanhallituksen priorisointia
ja päätöksentekoa varten alkusyksyn aikana (vuosikate 8.8.2025
217 062 €).

- Päätösvaikutusten ennakointi asiassa tehtyjen päätösten mukaisesti:
talousarvion laadintaohjeet; 6.4. Palvelualueittain esitettävien
investointiesitysten tulee sisältää vaikuttavuusarviointi, toimielinten
päästövalmistelu; Kuntaliiton ohjeistusten mukaisesti.

Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu toteutetaan TA-
laadintaohjeen aikataulun mukaisesti huomioiden syksyn 2025 aikana
päivittyvät tiedot:

- peruspalvelujen valtionosuuksista ja verotuloista
- vuokrakiinteistöyhtiöittämisen päätösvaikutuksista sekä
- kunnan käyttötalouden sopeutuksista.

Liite: Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 laadintaohje

Valmistelija Kunnanjohtaja Alikoski, 040 6836522

Esittelijä Kunnanjohtaja Alikoski Maarit

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä talousarvion 2026, taloussuunnitelman
2027-2028 laadintaohjeen.

Päätös Puheenjohtaja Sipola keskeytti kokouksen klo 17.55 Marjanniemen
tontinluovutuskilpailuun liittyvän esittelyn vuoksi.

--

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että ennakollisen tuloslaskelman 2026 luvut eivät sisällä
yhtiöittämistä.